

POROČILO B. SAMSE, TAJNIKA SKGZ NA 6. ZASEDANJU GLAVNEGA SVETA

O delu SKGZ in v njej včlanjenih organizacij

V SKGZ je včlanjenih 23 organizacij in ustanov - 51 sestankov predsedstva, številna zasedanja komisij in mnogo razprav o specifičnih vprašanjih - Vrsta uradnih razgovorov z vsemi strankami, stiki z Unijo Italijanov za Istro in Reko s SZDL Slovenije in z obmejnimi občinami

Delo Slovenske kulturno-gospodarske zveze moramo deliti na dva dela: na delo v zvezi včlanjenih organizacij ter na delo v zvezi z izvršnim odborom, komisijami in predstvedstvom skupnega imenovalca, kot izraz težen, zahtev in potreb članic ne samo v njih ozkem organizacijskem interesu, temveč kot odraz potreb, pričakov in zahtev vseh Slovencev, ki živimo v Italiji. Oba elementa delovanja naše Zveze se med seboj organsko prepletata, saj se zveza in njenega realnega vpliva ni mogoče zamisliti brez realnega pomena včlanjenih organizacij, kot bi bilo po drugi strani delo teh organizacij osiromašeno in manj učinkovito, če ne bi obstajala medsebojna tesna povezava, če ne bi obstajal skupni imenovalac - Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki je skupni izraz njih osnovnih težnj.

To delo je bilo v vsem razdobju, odkar zveza obstaja, in tako tudi v dveinpolletni dobi od zadnjega zasedanja glavnega sveta, ki je bilo 14. junija 1964 v Trstu, usmerjeno izključno v doseganje vseh Slovencev, ki živimo v Italiji, v njih gospodarsko, kulturno in socialno rast ter uveljavljanje. Logično pa je bilo odvisno tako od naših naporov in prizadevanj, od lastne moči kot tudi od splošnih okoliščin, saj je neizpodbitno dejstvo, da položaj narodnostnih manjšin v bistveni meri je odvisen od splošnega demokratičnega vzdušja v okolju, kjer žive.

V obravnavanem razdobju so bili storjeni pomembni koraki naprej. Ustanovitev dežele je privedla do nadaljnjega koraka k demokratizaciji in ustvarjanju pogojev za boljše razumevanje tudi naših vprašanj. Prišlo je do odobrovanja levega centra v Trstu in Gorici, katerih osnovna pozitivna značilnost je v dejstvu, da v njih sodelujejo in odločajo odoborniki slovenske narodnosti, v tem in v drugih okvirih je bilo več javnih - odkritih razprav o slovenskih vprašanjih.

V našem okviru pa moramo na prvem mestu omeniti otvoritev Kulturnega doma, v katerem je tudi današnje zasedanje glavnega sveta Slovenske kulturno-gospodarske zveze, in moramo ponovno poudariti, da predstavlja ta otvoritev ter dejstvo obstoja Kulturnega doma pomembno novost ter prelomnico v delovanju vseh slovenskih organizacij, a istočasno tudi prelomnico zlasti v delovanju vseh slovenskih kulturnih organizacij.

I. V dveinpolletnem razdobju je Zveza od zadnjega zasedanja v pogledu njenih neposrednih organizmov opravila obsežno delo, katerega zunanji znak so pokazali o desetih zasedanjih izvršnega odbora, o treh izrednih zasedanjih izvršnega odbora, o 51 sestankih predsedstva Zveze, o številnih zasedanjih komisij, o raznih posvetovanjih, razpravah za okroglo mizo, razpravah o specifičnih vprašanjih in o podobnem.

Vsi ti napor so bili usmerjeni v boljše poslovanje Zveze same in v učinkovitejše delovanje njenih organov, da bomo lahko globlje proučili razna vprašanja in jih nato reševali po vseh v obstoječih okoliščinah možnih načinih.

V tej zvezi je treba predvsem razpravljati o globlji reorganizaciji, ki je bila že izvršena v okviru dela izvršnega odbora, komisij in predsedstva in ki bo nedvomno predmet živahnih razprav sedanjega zasedanja glavnega sveta.

Ze na zadnjem zasedanju glavnega sveta smo govorili o delu komisij in ugotovili, da z njih aktivnostjo ne moremo biti povsem zadovoljni, pri čemer je šlo za dve negativni, med seboj prepleteni dejstva: vprašanja niso bila dovolj proučena, ker pri proučitvi niso sodelovali strokovnjaki in zainteresirani z raznih področij, istočasno pa po drugi strani ni prišlo - prav iz istega razloga - do širšega sodelovanja zainteresiranih v delovanju Zveze.

Zato sta predsedstvo in izvršni odbor večkrat razpravljala o notranjem načinu dela in prišla v okviru splošnih smernic prejšnjih zasedanj glavnega sveta do zaključka, da mora delo Zveze temeljiti predvsem na delu komisij, ki vprašanja njih pristojnosti razpravljajo samostojno, sprejemajo ustrezne sklepe obvezne za Zvezo kot celoto in, torej, obvezne za vse članice. V tem okviru gre seveda za izročanje splošnih smernic glavnega sveta in izvršnega odbora.

S tem je bil ustvarjen nov originalen notranji demokratični sistem in tudi na videz zapleten organizem odborov ter komisij, ki pa je organski in odgovarja našim potrebam.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza temelji na članicah, na njih interesih, ki tudi formalno prihajajo do izraza na zasedanju glavnega sveta, ko članice odnosno njih delegati izvolijo izvršni odbor, pri čemer pa velja osnovno načelo, da člani izvršnega odbora ne morajo biti nujno iz vrst dele-

gator niti iz vrst odborov članic. Izvršni odbor izvli predsedstvo, ki sestoji iz predsednika, podpredsednika, tajnika, namestnika in načelnikov komisij; izvršni odbor tudi imenuje na predlog načelnikov članice komisij, ki ponovno ni nujno, da so iz vrst odborov članic ali članov izvršnega odbora. V praksi gre za strokovnjake in za zainteresirane za razna področja gospodarskega, političnega, kulturnega in na splošno javnega življenja, ki zanimajo Slovence v Italiji.

Dosedanja praksa tega novega načina dela, ki je trajala šibko leto, je pozitivna, saj se je oživilo delovanje in pomen vseh komisij, ki so se globoko poselele v problematiko manjšine in kat-

rih načelniki bodo v okviru teh načel poročali na otvoritvenem delu zasedanja.

Vzporedno s tem se je pokazala potreba za ustanovitve dveh novih komisij: komisije za šport in mladinska vprašanja in komisije za doraščajočo mladino.

Spontano ustanavljanje športnih društev, veliki uspehi Bora, ki so prišli do izraza v visokem priznanju, ko so prejeli Bloudkov plaketo, naravnost veličastni športni dnevi ter splošna zainteresiranost za razvoj športa med slovensko mladino, so izraz nujnosti, da se naša Zveza bolj organsko ukvarja s športnimi vprašanji in da v okviru svojih možnosti nudi tla za narodnostni obstoj tako pomembni dejav-

nosti ustrezno podporo in pomoč. Istočasno so na dnevnem redu odprta vprašanja zaposlitve mladine, njene vsestranske usmerjenosti in skrbi za njen razvoj, za kar vse je praksa pokazala nujnost ustanovitve ustreznega organa, ki se pri Zvezi specializirano ukvarja s temi vprašanji.

V preteklosti smo zanemarjali skrb za doraščajočo mladino, za naše otroke, s čimer se sedaj ukvarja posebna komisija, v kateri delujejo poštovne žene, matere in vzgojiteljice.

Obe komisiji sta v kratkotrajnem razdobju že opravili pomembno delo, o katerem bosta poročala načelnika, in sta tako več kot opravičili upravičenost njih ustanovitve.

Pred kratkim smo nekoliko mignorede zabeležili drugo obletnico delovanja Kulturnega doma v Trstu, pri čemer smo ugotovili, da ne gre za neko zunanjo proslavo, temveč za ugotovitev novih objektivnih okoliščin razvijanja naše lastne kulturne dejavnosti, kot tudi možnost sprejemanja visokih kulturnih dosežkov od zunaj. Kulturni dom zlasti za Slovence na Tržaškem predstavlja resnično novo razdobje.

Zato pa se še zastružuje razlike - in to tudi v našem notranjem okviru - med položajem in možnostmi izživljanja Slovencev v treh pokrajinah ter zlasti Slovencev na Gorškem. Vedno bolj nujna je potreba izgradnje ustreznega Kulturnega doma za Slovence gorške pokrajine, da bodo imeli primeren, potreben čas ustrezen hram kulture, v katerem bo lahko nastopalo Slovensko gledališče z vsemi deli in v katerem se bo lahko razvila splošna kulturna dejavnost.

Tu ne gre za neko konkurenco, še zlasti pa ne s gorškim katoliškim domom, saj govorimo o kulturnem domu v Gorici, govorimo o moderni gledališki dvorani z ustreznim utorjem, o dvorani, ki bo odprta za vse in ki bo odgovarjala modernim zahtevam prirejanja predstav.

O Kulturnem domu na Gorškem je predsedstvo Zveze večkrat razpravljalo, ustreznih načelnih sklep je sprejel izvršni odbor na svojem zasedanju, na katerem so bili prisotni tudi gorški prosvetni delavci iz našega kroga. Obravnavane so bile v tej zvezi nekatere načelne misli, sprejet pa je bil osnovni zaključek nujnosti take gradnje ter čim širšega koncepta dela za pripravo ter za bodočo upravo gorškega Kulturnega doma.

V delu vseh naših organizacij obstajajo tudi resne pomanjivosti, ki ponekod prihajajo na zunaj do izraza z nerednim sklicevanjem občin zborov, kar je vedno očiten znanor znak neke notranje krize, pa naj bo subjektivnega ali objektivnega značaja.

Notranji demokratični mehanizmi, povezava Zveze s članicami, medsebojna posvetovanja, medsebojna pomoč, tovariški sodelovanje, človeški odnos, morajo biti osnovno vodilo v našem notranjem delu.

Ta načela pa morajo veljati tudi širše, med vsemi pripadniki ki slovenske manjšine, ki živimo v Italiji. Povsem logično in normalno je, da se ločujemo glede ideoloških in političnih pogledov, da Slovenci pripadamo različnim strankam, da se združujemo v različnih kulturnih in drugih organizacijah. Vendar pa moramo iskati predvsem skupne točke, moramo ustvariti vzdušje prijateljstva, omiljivosti in iskati primeren način razprav, ki morajo biti odkrite, poglobljene, brezkompromisne, tako izrečene na dostojen način.

Med pomembne uspehe naših prizadevanj lahko prištejemo dejstvo, da so ta načela medsebojnega spoštovanja že globoko prodrla v zavest nas vseh, saj smo mi vsi celo med vročo in polemično volilno kampanjo, ko se zelo lahko pozabili na razne obzire, prišli tako daleč, da smo povsem zavrgli stari osebnostni, zaljubljeni način polemike in volilne propagande in da že prehajamo na način obravnavanja stališč, načel ter mnenj.

To široko človeško načelo, ta načini, ki je hkrati prepleten z odlično borbenostjo za naše pravice, pa je in mora biti osnovno vodilo našega delovanja.

V pretekli poslovnih dobi so v Zvezo včlane organizacije opravile pomembno delo pri reševanju gospodarskih vprašanj, ki se je zlasti prišlo do izraza pri zaščiti slovenskega kmeta ob razlaševanju na Tržaškem in Gorškem, pri vsakodnevni skrbi za reševanje na videz drobnih vprašanj našega kmeta - mlekarja, trgoveca, obrtnika ali gostilničarja.

V Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo so vključene naslednje organizacije in ustanove:

Slovenska prosvetna zveza. Slovensko gospodarsko združenje, Kmečka zveza Trst, Kmečka zveza Gorica, Glasbena matica, Dijaška matica, Primorski dnevnik, Slovensko gledališče, Narodna in študijska knjižnica, Ljudska knjižnica Trst, Slov. planinsko društvo Trst, Kulturni sklad, Gorška na-

ba pa so v resnici bistvenega in življenjskega značaja.

S temi vprašanji sta se predvsem ukvarjali s tradicijami že obogateli organizaciji Kmečka zveza na Tržaškem in Slovensko gospodarsko združenje. Na tem zasedanju lahko samo ponovimo željo in pričakovanje, da bodo napor Slovenskega gospodarskega združenja rodili ustrezne sadove, da bo prišlo do razširitve njegovega delovanja tudi na Gorškem in v okviru možnosti v Benetiji ter na Kanalsko dolino.

V strukturi naše Zveze ima pomembno mesto Slovenska prosvetna zveza, ki vključuje okrog 30 prosvetnih društev na Tržaškem, Gorškem in v Benetiji Sloveniji. Uspehi, napor in pomanjkljivosti te organizacije so znani in bo o njih še mnogo govora tudi na sedanjem zasedanju glavnega sveta. Podčrtati pa je treba povsem izreden in zelo važen pomen prosvetnega delovanja, ki je naša osnovna celica na terenu, kjer predstavlja središče narodno obrambnih naporov, in je osrednja točka, matica, v kateri se lahko in se morajo na ustrezen način proučevati in reševati vsa vprašanja, ki zanimajo Slovence določenega področja.

Te vloge Slovenska prosvetna zveza in njo včlanjena društva ne izpolnjujejo vedno v polnosti in še vedno včasih prevladuje miselnost čakanja na navodila »od zgoraj«, kot da bi v našem okviru sploh obstajal »meki zgoraj« in »meki spodaj« in kot da ne bi bili enotna skupnost z istimi cilji in z istimi dolžnostmi medsebojne pomoči.

Pred kratkim smo nekoliko mignorede zabeležili drugo obletnico delovanja Kulturnega doma v Trstu, pri čemer smo ugotovili, da ne gre za neko zunanjo proslavo, temveč za ugotovitev novih objektivnih okoliščin razvijanja naše lastne kulturne dejavnosti, kot tudi možnost sprejemanja visokih kulturnih dosežkov od zunaj. Kulturni dom zlasti za Slovence na Tržaškem predstavlja resnično novo razdobje.

Zato pa se še zastružuje razlike - in to tudi v našem notranjem okviru - med položajem in možnostmi izživljanja Slovencev v treh pokrajinah ter zlasti Slovencev na Gorškem. Vedno bolj nujna je potreba izgradnje ustreznega Kulturnega doma za Slovence gorške pokrajine, da bodo imeli primeren, potreben čas ustrezen hram kulture, v katerem bo lahko nastopalo Slovensko gledališče z vsemi deli in v katerem se bo lahko razvila splošna kulturna dejavnost.

Tu ne gre za neko konkurenco, še zlasti pa ne s gorškim katoliškim domom, saj govorimo o kulturnem domu v Gorici, govorimo o moderni gledališki dvorani z ustreznim utorjem, o dvorani, ki bo odprta za vse in ki bo odgovarjala modernim zahtevam prirejanja predstav.

O Kulturnem domu na Gorškem je predsedstvo Zveze večkrat razpravljalo, ustreznih načelnih sklep je sprejel izvršni odbor na svojem zasedanju, na katerem so bili prisotni tudi gorški prosvetni delavci iz našega kroga. Obravnavane so bile v tej zvezi nekatere načelne misli, sprejet pa je bil osnovni zaključek nujnosti take gradnje ter čim širšega koncepta dela za pripravo ter za bodočo upravo gorškega Kulturnega doma.

V delu vseh naših organizacij obstajajo tudi resne pomanjivosti, ki ponekod prihajajo na zunaj do izraza z nerednim sklicevanjem občin zborov, kar je vedno očiten znanor znak neke notranje krize, pa naj bo subjektivnega ali objektivnega značaja.

Notranji demokratični mehanizmi, povezava Zveze s članicami, medsebojna posvetovanja, medsebojna pomoč, tovariški sodelovanje, človeški odnos, morajo biti osnovno vodilo v našem notranjem delu.

Ta načela pa morajo veljati tudi širše, med vsemi pripadniki ki slovenske manjšine, ki živimo v Italiji. Povsem logično in normalno je, da se ločujemo glede ideoloških in političnih pogledov, da Slovenci pripadamo različnim strankam, da se združujemo v različnih kulturnih in drugih organizacijah. Vendar pa moramo iskati predvsem skupne točke, moramo ustvariti vzdušje prijateljstva, omiljivosti in iskati primeren način razprav, ki morajo biti odkrite, poglobljene, brezkompromisne, tako izrečene na dostojen način.

Med pomembne uspehe naših prizadevanj lahko prištejemo dejstvo, da so ta načela medsebojnega spoštovanja že globoko prodrla v zavest nas vseh, saj smo mi vsi celo med vročo in polemično volilno kampanjo, ko se zelo lahko pozabili na razne obzire, prišli tako daleč, da smo povsem zavrgli stari osebnostni, zaljubljeni način polemike in volilne propagande in da že prehajamo na način obravnavanja stališč, načel ter mnenj.

To široko človeško načelo, ta načini, ki je hkrati prepleten z odlično borbenostjo za naše pravice, pa je in mora biti osnovno vodilo našega delovanja.

POZDRAVI PREDSEDNIKOV KOROŠKE ZSO IN ISTRSKE UIIR

Fr. Zwitter: Vabimo vas na seminar A. Borme: O načelnih vprašanjih

Seminar bo spomladi na Koroškem - Osnovna važnost dvojezičnosti kot vzgojnega procesa za dosego medsebojnega spoštovanja tradicij in kulture

VI. zasedanje SKGZ v Trstu sta pozdravila dr. F. Zwitter iz Celovca in prof. A. Borme z Reke.

Dr. Franci Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem je v svojem pozdravu med drugim dejal:

«Skupaj iščemo pot k enakopravnosti naše manjšine in naše manjšine istega slovenskega naroda. Kakor vi, tako se tudi mi borimo za enakopravnost, čisto za najosnovnejše pravice. Kakor pri vas, so tudi pri nas na delu vse sile, ki nečajo tudi danes, v času splošne integracije in splošnega dialoga, priznati, da ima tudi manjšina pravico do lastnega življenja, da le manjšina sama lahko spozna najboljše svoje probleme in da brez nje in mimo nje ne more biti z-

Dr. Franci Zwitter

dovoljve, kaj šele pravične rešitve dvojezičnosti vprašanja.»

«Vi in mi.» je nadaljeval Zwitter, vsi smo del slovenskega naroda in se zavedamo, da so živi stiki z njim samoumevna pravica in hkrati plemenita dolžnost v službi mirnega sožitja in sodelovanja med sosednimi narodi in državami.

«Mislim, da je toliko sorodnih problemov med nami in vami ter vas prisrčno vabim na seminar, ki ga pripravljajo Zveza slovenskih organizacij na Koroškem spomladi prihodnjega leta o problemih manjšin. Na tem seminarju hočemo skupaj preučiti probleme manjšine, njene odnose do matičnega naroda, njene odnose do države, v kateri živi in njene odnose do manjšin sploh. Ta seminar, na katerega bomo povabili tudi znane osebnosti, ki poznajo manjšinsko problematiko, naj bi bil nov pogled na reševanje manjšinskih problemov, reševanja zlasti problemov na tej odprti meji med državo, v kateri živi naš matični narod, in sosedno državo. Ravno ta meja

spada med najbolj odprte meje na svetu in mislim, da bi tak seminar lahko služil plemenitemu smotru sodelovanja in bratskega sožitja med narodi.»

Prof. Antonio Borme, predsednik Italijanske unije za Istro in Reko, je v svojem pozdravu med drugim rekel:

«Problemi, ki bi po mojem mnenju morali v bližnji prihodnosti strnjati okoli sebe vse naše pobude in vso našo dejavnost, so naslednji:

1. Eno prvih temeljnih vprašanj je ustavno-pravno jamstvo nemotenega razvoja določenih skupin. Ustavna jamstva pa ostanje lahko le teoretična formulacija, če se v določenem razdobju ne spreminijo v vsakdanjo prakso. Zato smatramo kot nujno logičnost, da se k ustavnopravnim jamstvom za določeno etnično skupnost izdajo ustrezni posebni zakonski predpisi, ki obvezujejo vse organe državnega aparata in ki zagotavljajo izvajanje teoretičnih deklaracij.

2. Drugo temeljno vprašanje, ki velja za obe narodni manjšini, je v tem, da je treba z njima ravnati na enak način, ne glede na to, kako sta ti etnični skupnosti zemljepisno razdeljeni. To načelo je treba upoštevati, kajti neupoštevanje tega načela lahko privede do razcepitve etničnih skupnosti in dospevanja s tem do oslabeit vsakega njihovega napora za kulturni razvoj.

3. Nadaljnja posledica tega načela je praktična uvedba dvojezičnosti in enakopravnosti obeh jezikov v določenih krajih. Zadeva dvojezičnosti je eno tistih temeljnih vprašanj, ki služijo kot preizkusni kamen demokratičnosti določenih državne skupnosti. Nemogoče si je zamisliti kulturni napredek ter svobodno izražanje nacionalnih značilnosti določenih narodnostne skupnosti, če se v narodnostno mešanih krajih ne izvaja načelo dvojezičnosti, ki pa se ne sme jemati le kot zadovoljevanje določenih zahtev formalnega značaja, pač pa kot vzgojni proces, katerega namen je, ustvariti takšno ozračje, v katerem bodo ljudje mogli premagati oviro, ki jo predstavljajo različna izrazna sredstva.

4. Nadaljnji temeljni problem, za katerega smatram, da predstavlja eno izmed stičnih točk med našima narodnostnima skupnostima ter med našima organizacijama, ki ji spada med zahteve, ki se jim ne moremo odreči, je primerna ureditev predšolskih, šolskih in kulturnih ustanov vsake narodne skupnosti. Brez otroških vrtcev, osnovnih, srednjih in drugih šol, brez dejavnih kulturnih ustanov in v vsakem kraju, kjer žive predstav-

niki določene etnične skupnosti, bodo vse izjave o svobodnem razvoju določene narodnostne skupine ostale le teoretična formulacija in kljub najboljši volji prizadetih činiteljev ne bo moglo priti do kulturnega napredka.

5. Nadaljnje vprašanje, ki je skupno obeh našima organizacijama, je to, da morajo biti organizacije, ki narodni skupnosti predstavljata, aktivni činitelji v prireditvenem življenju države, kateri pripadajo. V sodobnem svetu, v katerem se demokratična načela vedno bolj uveljavljajo, ne more nobena narodna manjšina služiti kot objekt določene politike. Narodna manjšina mora v zapletenih razmerah mednarodnih odnosov služiti kot most, ki naj narode

Prof. Antonio Borme

zbljuje, ki naj jim posreduje to, kar jih lahko še bolj zbliža. Zato zahtevamo, da nas v vsakem primeru smatrajo kot aktivne činitelje kulturne in vse politike in deželi, še posebej kar zadeva kulturno narodno manjšino. V tem smislu odklanjamo vsakršni namen instrumentaliziranja narodnih skupnosti, pa naj ta prihaja od koder koli. Strukturaliziranje narodnih skupnosti je z demokratičnega vidika neodgovorno in ni dostojno sodobnega človeka.

6. Nadaljnji problem, ki je skupen obeh našima organizacijama, je problem tesne povezave narodne manjšine s kulturnimi ustanovami matičnega naroda. V zadnjem času je bilo končno srušeno gledišče, da brez tesnih kulturnih vezi z matičnim narodom ni možno govoriti o vsestranskih pogojih za nadaljnji kulturni razvoj neke narodne skupnosti. Če neka narodna skupnost ne bo bila obsojena na počasno vendar nujno smrt, mora črpati življenjske sile iz matičnega naroda.

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 - Poročila - 7.00 Kolesar - 7.30 Jutrnanja glasba - 11.30 Šopek slovenskih - 11.45 Poveške tih rodov - 12.00 Iz slovenske folklorne glasbe za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Orkester Giannija Safrida - 17.20 Italijanska - 17.35 Glasba za transistor - 18.15 Umestnost in pridrevite - 18.30 Flavist Pahor in klavirbalistka Slama - 19.00 Za vedro razpoloženje - 19.10 Plošče za vas - 19.30 Zvočki, uglasbeni na temo - 20.00 Sport - 20.35 Britten: »Nocturne barka« - 21.30 Motivi, ki vam ugaajo

12.05 Plošče - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 13.40 I. Svevo: »La coscienza di Zeno«

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 - Poročila - 7.15 Jutrnanja glasba - 10.15 Vesela glasba - 11.00 Otroški kotček - 11.30 Domašnji pevci - 11.45 Plošče - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Operna panorama - 15.00 Za odhiti in razvedrilo - 15.45 Slov. narodne - 16.20 Skladatelj Milan Ristič - 17.00 Tretja stran - 17.15 Prijetna glasba - 17.40 Pevci - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Ray Conniff

Nacionalni program
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 - Poročila - 8.30 Jutrnanje pozdrav - 8.45 Neapeljske pesmi - 9.00 O peretni motivi - 9.20 Strani iz al-

buma - 10.05 Operna antologija - 10.30 Šola - 11.00 Poveške - 11.30 Jazz - 11.45 Pesmi, ki so v modi - 15.10 Nove pesmi - 15.45 Orkester Galassini - 16.00 Spored za najmlajše - 16.30 Komorna glasba - 18.10 Simf. koncert - 18.55 Znanost in tehnika - 19.18 Odjava za delovne ljudi - 20.20 Stephanie-Moriconi: »Il destino di Rossel«

II. program
7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 - Poročila - 8.45 Poje Nelli Fioramonti - 9.20 Dva glasova dva stila - 9.40 Nove pesmi - 9.55 Vesela glasba - 10.48 Detektivske uganke - 10.58 Plošče - 11.50 Skladbe za orkester - 14.05 Pevci 14.45 Glasbeni kotkati - 15.00 Nove pesmi - 15.13 Vrtljaki pesmi - 15.45 Koncert - 15.00 Rapsodija - 16.33 Najnovejša plošče - 16.35 Poljudna enciklopedija - 18.35 Enotni razred - 18.50 Vaši izbranci - 20.00 Pozor na ritem - 21.00 Nove angleške plošče - 21.40 N. Rotondo

III. program
18.30 Haendlova sonata za violino in klavir - 18.45 Ruska kultura - 19.00 Schoenbergove skladbe - 19.15 Koncert - 20.40 Na sporedu Ibert in Milhaud - 21.45 Klavirske skladbe.

Slovenija
6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 - Poročila - 8.05 Glasbena mntineja - 8.55 Bolzani - naši svrženiki - 9.25 pesni iz Beneške Slovenije - 9.40 Iz »gleda« šol. »Zimsko veselje« - 10.15 O popularnih oper - 11.00 Turistični

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Zelo zanimiv dan v katerem si bode poslovnen pogled. Udeležili se boste prijetnega srečanja.
BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne kažite v pretirani obliki svoje oblastnosti. Svoje zadeve zaupajte samo tistim, ki so vam naklonjeni.
DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Poplačani bodo organizacijski napori, ki ste jih vložili v svoje delo. Ne nadzorovana domišljija bi vam utegnila škoditi.
RAK (od 22.6. do 22.7.) Zelo primeren dan za uresničitev katerega večjega načrta. Prejeli boste nepričakovano sporočilo.
LEV (od 23.7. do 22.8.) Če želite, da bi se naglo povzpeli, opravite vse, kar bi vas pri tem oviralo. Bo-

znanli. Na razna natolcevanja ne odgovarjajte nasilno.
STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Vpeljali boste novo trgovinsko podjetje. V prijateljskem pomenu kuste nepričakovano odkrili nove poslovne možnosti.
KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Odpoveste se trenutno nekemu predragemu načrtu. Z odločnim ukrepom se boste rešili iz neke slepe ulice.
VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Bodi bolj pozorni glede nevarnosti, ki prihajajo od zunaj. V naravi boste našli zdravilo za svoje živčne motnje.
RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne zapuajte slepo svojim sodelavcem. Manjše čustveno razočaranje.

Horoskopski pregled za leto 1966
18.15 Ob dnevi 14. 14.00 Tor kov večer z Božom Grošlem
19.00 Svet na zaslonu 19.40 Ob zornik 20.00 Mandy - anekdote
21.00 21.30 Kulturna panorama
22.10 Poročila.

Horoskopski pregled za leto 1966
18.15 Ob dnevi 14. 14.00 Tor kov večer z Božom Grošlem
19.00 Svet na zaslonu 19.40 Ob zornik 20.00 Mandy - anekdote
21.00 21.30 Kulturna panorama
22.10 Poročila.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

Enotna stavka pristaniških delavcev

ODMEV OKTOBRSKIH DOGODKOV PRED SODIŠČEM

Tonutti prekladi žalivke Vidali pa je umaknil tožbo

Glasi KD «Il Popolo», katerega odgovorni urednik je deželni tajnik KD Tonutti, je Vidali očitalo, da so njegovi «rdeči gardisti» razbili sedež ACLI pri Sv. Jakobu

Pred tržaškimi kazenskimi sodiščem (predsednik Edeli, tožilec Franzi, zapisnikar Ciccarelli, obramba Morgera, zastopnik zasebne stranke odv. Battello) se je včeraj jutraj zaključila sodna obravnava, ki jo je senator Vidali sprožil proti deželni tajniku KD Tonutti, ki je tudi odgovorni urednik demokristjanskega 15-dnevnika «Il Popolo».

Kot smo že poročali, je senator Vidali tožil demokristjanskega voditelja zaradi razhajanja časti v članku svojega glasila. Dogodek, ki je sprožil ta postopek pred kazenskimi sodiščem, se nanasa na znane dogodke v oktobru leta ob priliki protestnih akcij zaradi ladjedelnice Sv. Marka, med katerimi so neznanci opustošili sedež demokristjanske organizacije ACLI na Trgu sv. Jakoba. Demokristjansko glasilu «Il Popolo» je pozneje objavilo sliko opustošenega sedeža ACLI ter zapisalo, da so razhajanje povzročili Vidalijevi «rdeči gardisti». V obrazložitvi podnapisa objavljene slike se je govorilo tudi o prokrijstajskih težnjah tržaškega komunističnega voditelja.

Senator Vidali je menil, da je bilo pisanje demokristjanskega glasila žaljivo za njegovo osebo ter je zato tožil glavnega urednika Tonuttija zaradi žaljive časti, šklicujoč se na obstoječi zakon o tisku, ki preprečuje v teh primerih hitri postopek. Na obravnavi, ki je bila pred enim tednom, je obtoženec zagovarjal zahtev, naj sodišče odloži obravnavo, ker se mora pač pripraviti na zagovor. Sodišče je ugodilo tej zahtevi tudi zato, ker je odv. Battello (iz Gorice), ki je zastopal senatorja Vidalija, poljsnil, da se bo njegov varovanec ugnel udeležiti obravnave šele teden po pozneje, se pravi včeraj jutraj.

Tako se je tudi zgodilo. Včeraj jutraj so prišli na sodišče senator Vidali ter drugi predstavniki tržaške avtonomne federacije KPI. Med demokristjani je bil prisoten Coloni. Do obravnave dejansko ni prišlo, ker je deželni tajnik KD Tonutti izjavil pismeno, da s svojim pisanjem v listu «Il Popolo» ni hotel žaliti komunističnega predstavnika. Pred zapisnikarjem sodišča pa je senator Vidali podpisal izjavo s katero umika obtožbo.

Sprito tega stališča prizadetih ni preostalo javnemu tožniku, kot da zahteva, naj se ukine kazenski postopek proti Tonuttiju, ker je pač obtožba odpadla. Sodišče je potem sklepalo v tem smislu ter obsodilo obe stranki na skupno povračilo sodniških stroškov. Pri tem pripominjamo, da je splošna praksa, da sodniške stroške plačuje v tem primeru tožilec, ki je prekladal tožbo. Včerajšnji primer se nekoliko razlikuje od te prakse.

Lambretski podri žensko
Ko je sinoči 61-letna gospodinja Violetta Sturmbach pr. Rizzi iz Ul. dell'Industria 32 na začetku Ul. Collogna pri javnem parku prečkala

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 20. t. m. ob 19.30 uri dramatični film:
LA DOPPIA VITA DI SYLVIA WEST
(DVOJNO ŽIVLJENJE SYLVIE WEST)
Igrajo: CARROLL BAKER in GEORGE MAHARIS
Mladini pod 18. letom vstop prepovedan

BOŽIČNO DARILO najlažje nabavite v TRŽAŠKI KNJIGARNI
UL. SV. FRANČIŠKA 20

★ ★ ★ ★ ★

kjer imate na izbiro lepe slovenske knjige in izdelke jugoslovanske folklorne

Včeraj je bila v Trstu splošna stavka delavcev vseh pristaniških družb, ki so se najprej sestali na skupščini, nato pa šli v povorki po mestu. Zaradi tega je bilo tudi ustavljen delo v pristanišču in ni so nakladali in razkladali ladij. Stavkali pa niso uslužbenci Javnih skladišč.

Delavci so stavkali v protest proti ministrstvu trgovinske morarice, ki ni hotelo sprejeti njihovih zahtev. Vsekakor se bodo danes ponovno začela v Rimu na omenjenem ministrstvu pogajanja o delavskih zahtevah. Tako je služila stavka tudi kot opomin.

Na sliki vidimo povorko stavkajočih delavcev po mestu.

Sestanek občinske svetovalske skupine KPI
Včeraj se je v navzočnosti organizacijskega tajnika stranke Gaudia Tonella in odgovorne za krajevne ustanove dr. Laure Weissowe, se stala komunistična svetovalska skupina v občinskem svetu. Skupina je soglasno izvolila vodstveni odbor, v katerem so inž. Antonino Cuffaro, Arturo Calabrita, Lino Crevatin in Frane Gombac. Za načelnika svetovalske skupine KPI je bil prav tako soglasno izbran inž. Cuffaro, za tajnico pa je bila imenovana Jelka Gerbec.

Po izbrani pravici je skupina odobrila dokument, ki bo objavljen kasneje, in ki vsebuje oceno sedanjega položaja v zvezi s sestavo občinskega odbora, kakor tudi zahtevo za takojšnje sklicanje občinskega sveta.

Nova samopostrežna trgovina Super-Coop
Ob prisotnosti najvidnejših predstavnikov oblasti je bila sinoči svetovalna komisija za samopostrežne trgovine «Super Coops» v Ul. P.P. Vergerio, ki je 19. samopostrežna trgovina Delavskih združenj. Nova trgovina je največja med tovrstnimi poslovalnicami «Super Coop» in razpolaga tudi z oddelkom za prekonfekcijo živil. Na otvoritveni svečanosti je predsednik Delavskih združenj Giuricini omenil, da je že polovica trgovin Delavskih združenj preurejena v samopostrežne trgovine.

SMRTNA PROMETNA NESREČA NA OBALNI CESTI PRI BROJENCI
Avtomobilist podri pešca ki je za ovinkom prekal cesto
Nesrečnež je zaradi prebitja lobanje in drugih poškodb umrl v bolnišnici 12 ur po nesreči

V nedeljo zvečer okrog 19. ure je bila obalna cesta pri Brojenci prizorišče hude prometne nesreče, pri kateri se je smrtno ponesrečil 42-letni delavec Dino De Zanet, ki je nekot stanoval na Trgu della Libertà in bil zadnje čase brez stalnega bivališča. De Zanet je po omenjeni cesti hodil iz Sestljana proti Trstu. Hodil je po levi strani, tako da so mu avtomobili prihajali nasproti, na širokem ovinku nad Brojenco pa se je namenil prečkati cestišče. De Zanet se je morda

prepričal, da ne prihajajo avtomobili in je v diagonalni sel čez cesto, da bi dosegel ozek pločnik na obrežni strani. Prečkanje pa je za nesrečnega De Zaneta bilo usodno. Bil je nekaj metrov od pločnika, ko je iz Sestljana z avtom fiat 500 TS 68985 privozil 20-letni Angelo Friolet iz Ul. Tiepolo 7. Šofer je pravkar privozil iz ovinke in v zadnjem trenutku opazil senco sredi cestišča. Hitro je zavril avtomobil, toda nič ni pomagalo, ker je trenutno nato z vso silo treščil v De Zaneta. Pešca je vrglo na prednji del avta, da je z glavo prebil vetrobran, avto pa je v divji vožnji zavozil na desno na pločnik. Zaradi protidurca je De Zanet hudo ranjen padel z avtomobila na pločnik.

Fonesrečenca so nekaj minut kasneje z rešilnim avtom nemudoma odpeljali v bolnišnico in ga nujno sprejeli na nevrokirurški oddelku s pridržano prognozo zaradi prebitja lobanje. Zdravniško osebje se je trudilo, da bi De Zaneta rešilo življenje, toda vse je bilo zaman in včeraj jutraj, dvanajst ur po sprejemu v bolnišnico, je nesrečni podlegel zadolženim poškodbam. Truplo tragično umrlega De Zaneta so prenesli v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Še ena nesreča na obalni cesti, pri kateri sta se ranila zakonca Giusta iz Sestljana 83-3, ki sta se proti domu peljala na vespi TS 32537. Bilo je v nedeljo okrog 17.30, ko je 56-letni Giuseppe Giusto vozil proti Sestljani vespno, na kateri se je peljala tudi 53-letna žena Maria Verbič. Zakonca sta prispela do približno pol poti in sicer do km 13 v bližino lokala «Tenda rossa», ko se je nenadoma z avtom opel TS 44095 zaletel v zadnji del vespe 40-letni Mario Zarko Macinovich iz Ul. Capodistria 15, ki je pravkar prehitel neki avtomobil. Posledica sunka je bila, da sta se zakonca prevrnila z vespe in se pobila in ranila po glavi rokah in nogah. Z zasebnim avtom so ju odpeljali v bolnišnico in ju sprejeli na nevrokirurški oddelku. Oba se bosta morala zdraviti po dva tedna.

Goriško-beneški dnevnik

NEKAJ VESTI IZ PODGORE

Lani obljubljena nujna javna dela po 13 mesecih še niso niti začeli

Kako je z izplačevanjem odškodnine za odvzeto zemljo pri namakalnih kanalih?

V nedeljo 28. novembra lani je bil v župnijski dvorani v Podgori sestanek domačih volivcev z občinskimi predstavniki kršćanske demokracije, s katerimi sta bila tudi slovenska občinska svetovalec dr. Bratina in dr. Bratuž. Ob tisti priliki so domačini našli odobrniki za javna dela Lupierju vrsto nujnih javnih del, ki bi jih morala občina izvesti v Podgori.

Med temi so priporočali pogostejše vožnje mestnega avtobusa zlasti ob urah, ko delavci prihajajo ali odhajajo na delo, boljše ureditve odvoza smeti, kanalizacijska dela po tistih ulicah, kjer še niso izvedena. Med nujna dela so našli tudi ureditve Ulice Attimis vseh kanalizacij in popravila mostička proti Stražicam.

Odobrniki Lupieri je takrat zagotovili, da imajo potrebna sredstva za ureditev kanalizacije v Ul. Attimis že na razpolago ter da bodo to delo uredili najkasneje prihodnjega spomladi (se pravi spomladi 1966 op. ur.). Tudi glede mostička proti Stražicam je zagotovili, da ga bodo v kratkem popravili in zopet odprli za promet.

Od takrat je prešlo celih 13 mesecev. Ulica Attimis še vedno čaka na obljubljeno kanalizacijo, da ne govorimo o asfaltiranju in med tem je voda s Kalvarije zopet poplavlja spodnja dvorišča in celo hiše. Tudi mostiček čez Sočo stoji pozabljen in zaman čaka, da bi se kdo spomnil na njegovo popravilo. Čas bi vsekakor bil, da se občinski upravitelji spomnijo teh in drugih nujnih javnih del, katerih izvedbo so takrat obljubili kot nujno.

Poleg tega pa se upravitelji sprašujejo tudi, kdaj bodo prizadetim zemljiškim lastnikom izplačali odškodnino za razlislive in škodo, ki jo so jim napravili pri izboljšanju delih za krminsko - gradsko namakalno področje, zlasti pa za glavne kanale. Radi bi tudi vedeli, če bodo prešli za tako dolgo zavlačevanje tudi zamudne obresti in če bodo upoštevali zvišanje cen, do katerega je prišlo med tem časom. Prav bi bilo vsekakor, da bi tudi to zadevo v pospešenem tempu in pravično uredili.

Volilni upravičenci 198; volilo 165; veljavni glasov 148; bele 3 in neveljavni 14. Za listo CISL je glasovalo 106 uslužbencev, za listo CGIL pa 42. Prva bo imela v novi notranji komisiji 3 in druga enega zastopnika.

Podpora za zgraditev spomenika odporniškega gibanju v Vidmu

Predstavniki bivših partizanov včlanjenih v ANPI in Osoppo, organizacij bivših političnih preganjanec, deportirancev in nacističnih taborišč ter udeležencev v osvobodilni vojni vključenih v vojaške sile so pri videmskem županu prof. Cadetu izrazili svoje ogorčenje nad manifestoma dveh političnih strank, zemljiškim lastnikom izplačali odškodnino za razlislive in škodo, ki jo so jim napravili pri izboljšanju delih za krminsko - gradsko namakalno področje, zlasti pa za glavne kanale. Radi bi tudi vedeli, če bodo prešli za tako dolgo zavlačevanje tudi zamudne obresti in če bodo upoštevali zvišanje cen, do katerega je prišlo med tem časom. Prav bi bilo vsekakor, da bi tudi to zadevo v pospešenem tempu in pravično uredili.

V NEDELJO POPOLDNE MED 8-URNIM DELOM

Vlomilci v zlatarno v S. Giovanniju odnesli za 2 milijona lir dragocenosti

Trgovina, ki so jo odprli pred 5 meseci, je last dveh urarjev iz Krmina

Okoli dva milijona lir škode sta utrpela urarja iz S. Giovanniju ob Nadiži, ki so ju v nedeljo obiskali vliomilci ter jima odnesli ure in dragocene predmete. Karabinerji so uvedli preiskavo, da bi prišli na sled nevarnim vliomilcem, vendar gaenkrat niso znana njihova imena. ampak samo njihovo delo in bolj ali manj točen potek vloma. Oškodovanca sta urarja Leghisa in Nardin iz Krmina.

Vliomilci so svoj podvig začeli na dvorišču kmečkega posestva v Ul. Roma, ki meji na zgradbo, v kateri je trgovina. Najprej so razbili pisarniško okno ter skozenj prišli do stranišča. V njem so skopali luknjo v dnu ter prišli v stranišče talne. Ko so bili v lokalu, so imeli vse stvari zas, da so delo temeljito in previdno opravili. Vse kaže, da so zanj porabili približno 8 ur dela in da so si prinesli s seboj tudi nekaj sadja in hrane, da bi jih ne premagala lakota.

S polje, predelov ter omar so poobrati vse ure in zlatino in skupni vrednosti okoli dveh milijonov lir. Niso se zmetili za budlike, ki nimajo vrednosti, in tudi srebrnino so pustili na svojem mestu, ker bi jo težko prodali, vsekakor pa bi se z njo izpostavljali nevarnostim. V lokalu je bila tudi varnostna blagajna, ki se je sploh niso lotili; ker je bila zadnji model, bi se jim prav gotovo ne vda.

Urairna iz zlatarna v S. Giovanniju ob Nadiži je last dveh krminskih urarjev, Giovannija Nardina starega 52 let in Luciana Leghisse, starega 34 let. Nardin ima svojo urarno v Krminu ter je bil sprva Leghissa pri njem za delavca. Pred petimi meseci pa se je Nardin odločil, da odpre novo trgovino v tem furianskem kraju ter je zaupal Leghissi, ki je bil dober delavec. Tako je nastala nova prodajalnica, v kateri si dobilec delita napoli.

Pri žaganju drv se je porezal v Števerjanu
Sinoči nekaj pred 18. uro so prepeljali v gorško civilno bolnišnico 38-letnega Alberta Gravnerja iz Števerjana na dvoršč 59. Zdravniki so mu ugotovili rano na palcu in kazalec desne roke z zlomom ter so ga pridržali za 20 dni na zdravilnjaku. Gravner je povedal, da je okrog 17. ure žagal drva na domačem dvorišču. Ker pa mu je kos drva spodeltel je po nesreči prišel z roko pod žago ter se porezal.

Trčenje vozil brez ranjenih
Včeraj okrog 13. ure je Guglielmo Lozej iz Ul. Lungheonzo 40, volilni traktor tipa Scanel po Ul. Boccaccio v Gorici. Pri trgovini agrarnega konzorcija je hotel premakniti fiat 750, last Marina Zianija iz Ul. Boccaccio 45 ter povzročil trčenje med obema vozili. Na srečo je pri tem povzročil le neznatno škodo na obeh vozilih, ne da bi bil kdo ranjen. Tako je ugotovila tudi izvidnica cestne policije iz Gorice.

V NEDELJO DOPOLDNE

V Čedadu počastili spomin osmih ustreljenih partizanov

Med njimi so tudi slovenski partizani iz Brd in s Krasa

V Čedadu so se v nedeljo spomnili osmih partizanov, ki so jih Nemci ustrelili 18. decembra 1944. leta ob zidu športnega igrišča in kjer so po volji namestili spominsko tablo z imeni ustreljenih. Med njimi so tudi tile Slovenci: Franc Pahor iz Opatlega sela, Anton Marinič iz Dobrovskega in Stojan Terpič iz Vipolci.

Nekaj po 10. uri so se v loži občinske hiše v Čedadu zbrali zastopniki partizanskih organizacij, med katerimi so bili učitelj Bront za federalni odbor odporniškega gibanja, Vincenti, pokrajinski predsednik ANPI, Rufino predstavnik političnih preganjanec; svečanosti so se udeležili nadalje številni svojci padlih. Občinsko upravo je zastopal gen. Oliveri, pokrajino za geometer Namor.

Sprevid, ki so pred njim nosili občinski prapor, je odšel na kraj ustrelitve, kjer so položili občinski venec, prof. Luciano Morandini pa je imel govor, v katerem se je spomnil žrtve osmih partizanov kakor tudi vseh ostalih padlih za svobodo.

Še pred to svečanostjo je občinsko zastopstvo skupno s predstavniki partizanskih organizacij položilo cvetje k spomniški plošči ob mostu Rugo Emiliano in k spomeniku padlih.

Prispevki za pomoč poplavljenecem

Pri škofijski ustanovi ODA v Ul. Seminario in pri Rdečem križu v Ul. Codelli v Gorici še vedno zbirajo prispevke v denarju za pomoč poplavljenecem. Do včeraj popoldne so zbrali pri ODA 9.750 tisoč lir in pri Rdečem križu 2.103.155 lir ali skupaj 11.853.155 lir. Pri ODA še vedno sprejemajo tudi darove v blago, živilih in oblačilih ter so prav te dni odpisali pomoč v blagu v S. Donà di Piave, odkoder so zaprosili za določeno blago. Na ta način skušajo poslati v posamezne kraje tisto blago, ki ga najbolj nujno potrebujejo.

Mnogo prispevkov pošiljajo darovalci tudi neposredno na predsedstvo vlade na poštni račun 1/95.000. Tako so upravniki, tehničniki in drugi uslužbenci in delavci pri civilni bolnišnici v Gorici zbrali za poplavljenec 257 tisoč lir in jih položili na račun.

ZA SKLENITEV DELOVNE POGODBE

Jutri in pojutrišnjem stavka v podjetju RIBI

Vozni red pomožnih civilnih in vojaških vozil

V sredo in četrtek 21. in 22. decembra bodo v Gorici stavkali soferji in sprevozniki avtobusnega podjetja Ribi, ki se skupno z ostalimi pripadniki kategorije v državni borijo za obnovitev vsedravnice delovne pogodbe. Omenjena dneva bodo vozili poleg civilnih tudi vojaški avtobusi odnosno tovornjaki, u-sposobljeni za potniški promet.

Vojaški tovornjaki bodo vozili na progi Gorica, Osilavje, Grojna, Števerjan, z odhodom iz Gorice ob 7.30, 10, 13.30 in 19.45. Na progi Gorica, Dobrober, Tržič z odhodom iz Gorice ob 7. in 13.30, iz Tržiča ob 7.44 in 17.30.

Na mestnih progah v Gorici bodo vozili vojaški tovornjaki po temle voznem redu:

Proga št. 1: odhodi iz Standreža ob 5.45 ter ob 5., 25. in 45. minuti v vsaki uri do 19.45, nadalje ob 20.25 in 20.45.

Izpred svetogorske postaje bodo odpeljali ob 5.20 ter ob 15., 35. in 55. minuti vsake ure do 20.15 ter ob 20.55 in 21.15.

Na zunanji črni krožni progi bodo odpeljali izpred glavne pošte ob 7., 7.40, 9.10, 10.20, 11.30, 13.05, 13.50, 15.05, 16.10, 17.20, 18.30, 19.10 in 20.10.

Na notranji črni krožni progi bodo odpeljali izpred glavne pošte ob 7.30 (*), 8.05 (*), 8.20, 8.40, 9.50, 11., 12.10, 12.40, 13.35, 14.40, 15.40, 16.50, 18.

(*) ne peljejo k bolnišnicam.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA priredi

SILVESTROVANJE

v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdiev korzo 13.

Pričetek ob 21. uri

Igral bo Cosmarov orkester

Vabila bodo razdeljevali po-verjeniki po vaseh in v Gorici. Pridite, prijetno bo!

PD «BRISKI GRIC» STEVERJAN

NA STEFANOVO, 26. DEC. ob 15.30 priredimo tradicionalno

tekmovalje v briškoli

za bogate nagrade

- 1. 100-kilogramski prašič
- 2. 50 litrov tojaka
- 3. in 4. salame.

Tekmovalje bo v gostilni «Dvora»

Darovi in prispevki

Preko Podpornega društva daruje N.N. 5000 lir v prid otrokom slovenskega vrta v Podgori ob priliki božičnih praznikov.

Kino

Gorica
VERDI. 17.00: «Lo strangolatore di Baltimore». C. Danova in L. Devon, ameriški barvni film, prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO. 17.00: «I criminali della galassia». T. Russel in Gastoni; kinemascope v barvah.

MODERNISSIMO. 17.15-22.30: «Un milione di anni fa», Raquel Welch in John Riccardo, ameriški barvni film.

VITTORIA. 17.15-21.30: «Un minuto all'ora zero», Robert Mitchum in Richard Egan, ameriški film.

CENTRALE. 17-21.30: «I due fuorilegge (Doppio guccio)». B. Lancaster in Yvonne De Carlo. Ameriški film.

Tržič
AZZURRO: «Missili in giardino». P. Newman in J. Woodward, ter F. Collins. Barvni film.

EXCELSIOR. 17.30-22.: «La valle degli orsi». Western v barvah.

PRINCIPE. 16-22: 38.0 parallelo. Gregory Peck in G. Peppard. Barvni film.

SAN MICHELE. 20.30: «Il dottor Stranamore». Za Kineforum.

DEZURNA LEKARNA
Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLLETTI na Travniku, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ
V Gorici najvišja 9,5 stopinje ob 13.30 in najnižja 0,6 pod ničlo ob 7.40 uri; povprečna višina 90 od sto.

športšportšportšportšport

ZMAGA PROSEČANOV V NEDELJSKEM DERBIJU

Primorje-Vesna 3:1

Strelci: Verginella, Babudri in Žužič za Prosečane, Osvaldo za Križane

VESNA — Cah, D. Sukčić, Pinotto, Osvaldo, Canazza, Renar, Z. Košta, Michellini, R. Košta, De Michele, S. Sulčić.

PRIMORJE — Scheriani, Babudri, Delise, Stinko, Bartole, Sardoč, Depase, Fragiaco, Zuzič, Verginella, Živec.

KOTJE 7:2 za Vesno; sodnik — Millo iz Milj.

OPOMBE: lepo vreme, igrišče, čeprav nekoliko blatno, v dobrem stanju. Gledalci — približno 400.

Nedeljski slovenski derby tretje amaterske kategorije Primorje-Vesna se je končal z zmago prosečanske enajsterice 3:1. V uvodnih minutah je bilo jasno, da si enajsterici iščeta taktični sistem, ki bi jima najbolj koristil. Trenerja sta poslala obe enajsterici na igrišče s prostima igralcema: za Vesno je bil prost Canazza, stoperja je igral Osvaldo, ki je stal ob Žužiču, Sul-

Izidi nedeljskih tekem	
III. KATEGORIJA	
Girone L	
Vesna - Primorje	1:3
Coop - Libertas Pros.	0:1
Libertas Barc. B - Rotanesse	1:2
Viani - Tecnoformenta	0:0
Aurisina - Primorese	3:2
Girone M	
Rosandra - S. Sergio	3:0
Muggesana B - Breg	4:0
S. Anna - Union	6:2
Virtus - Esperia	4:0
Flaminio - Don Bosco	2:0
JUNIORI	
Arsenale - Union	2:1
Ponzianna - Aurisina	6:1
S. Anna - Libertas	0:1
Triestina Campanelle odloč.	
Breg Primorje	1:0
Rotanesse - S. Sergio	0:0
NARAŠČAJNIKI	
Libertas - S. Giovanni	2:0
Ponzianna B - Ponzianna C	4:0
Triestina B - Rotanesse	3:0
Muggesana - Breg	1:2
Ponzianna A - Fortitudo	1:0
Tergeste - Cremencafe	2:4
Triestina A - Esperia	8:0

čić Danilo se je prilepil Verginelli. Pinotto pa Depaseju. V vrstah Primorja pa je bil Stinko proti Bartole stoper na R. Košto, Delise pa je bil varuh Z. Košto. Najtežje delo je imel Babudri in sicer zasledovalca Silvana Sulčića, ki čeprav nosi majico številka 11, igra vlogo režiserja skupaj z Michellinim. Slednjemu je Fragiaco postavil za pete Živca. Prav ti dve potezi sta prinesli svoje sadove, ker se je Primorje polastilo premoci na sredini igrišča, kjer je Vesna po navadi prevladovala. Živec in Babudri sta vedno sledila Michelliniju in Silvanu Sulčiću, Fragiacomu pa je ostal osamljen na sredini, kjer je s lahko taktično igranjem, ki je bila najbolj naravna. Vesna je seveda s tem, da je pustila Fragiacomu proste roke, zgrešila največjo taktično napako.

Prvi napad je nosil podpis Vesne, vendar ga je Z. Košta v 8' zaključil brez uspeha. Nekaj minut kasneje je Primorje odgovorilo z Žužičem, ki je prejel Osvalda, vendar se je znal pred Canazzo, ki je resil. Odgovor Vesne ni izostal, vendar Bartole ni dovolil R. Košto, da bi šel preko črte kazenskega prostora. V 17' lepa kombinirana akcija Primorja Fragiacomu-Verginella-Depase, ki je visoko zastreljal. Primorje je vztrajalo v napadu, vendar je Vesna vedno odbijala, posebno s Canazzo, vsakrno nevarnost. V 25' je R. Košta usel Bartoleju, a izredne prilagodljivosti ni znal izkoristiti. Žužič je odgovoril, vendar brez uspeha in isto je storila Vesna z dvema prodoroma S. Sulčića in De Michelija ter kasneje z R. Košto, katerega strel je Scheriani s težavo ustavil. Vesna je bila v tem delu igranja zelo nevarna, vendar se je kaj kmalu položaj obrnil v korist Prosečane, ko je Depase podal Fragiacomu, ki je žogo visoko predložil v sredino kazenskega prostora Križanov. Cah je skušal ustaviti žogo, ki se mu je izmuznila iz rok do Verginelle, ki je usnje brez oklevanja z glavo usmeril v mrežo. 1:0. Vesna se ni mogla niti zbrati, ko je sodnik dosodil kazenski strel. Delise je žogo predložil Verginelli, ta pa jo je podaljšal do prostega Babudrija, ki je še enkrat presenetil Cah 2:0. Po tem голу je Vesna ostro odgovorila ter si izsilila v 36' in 37' dva gola. V 41' je imel Renar izredno prilagodljivost do dosedaj gola, vendar je bil Scheriani hitrejši in mu je s parado pod noge odvzel žogo.

Oba gola sta moralno potrla Vesno, kar se je jasno videlo že v začetku drugega polčasa. Primorje je hotelo polajati izkoristiti in je v 2' izvedlo akcijo Depase-Žužič-Verginella, ki pa je ostala brez uspeha. V 4' ponovna prilika za Primorje. Verginella je podal Deliseju, ki se je pojavil v napadu. Njegov strel je Cah kratko odbil ponovno do Deliseja, ki tokrat ni zgrešil. Cah je bil premagani, vendar ga je spodbil del vratnika. V 6' zopet lepa prilika za Primorje z Žužičem, ki je prejel svojega nasprotnika in je sam predstavil pred Cahom. Njegov strel pa je bil preveč sredinski in vratar Križanov je brez težave ustavil žogo. V 15' je Babudri po premoci Primorja predložil žogo Verginelli, ki je diagonalno

poslal proti Cahu silovit strel. Kriški vratar je bil ponovno premagani, vendar ga je tudi tokrat rešila vratnica. Nenadni protinapad Vesne z Renato Košto, ki pa ni imel sreče, ker mu je prečka odbila žogo. V 25' lepo osebni prodor Zmaga Košte, ki je prejel celotno vrsto branilcev Primorja, ni pa mogel Scherianija, ki je bil na mestu. Takoj nato si je Primorje s protinapadom izsililo dva gola in v 29' je Depase prejel Pinotto in tudi Cah. Pinotto je žogo resil na gol-črti in jo odbil v polje, kjer je postala last Žužiča, ki jo je z razdalje 15 m neubranljivo spravil v mrežo. 3:0.

Medtem ko so se Prosečani zadovoljili z rezultatom, katerega so v nadaljevanju igre hoteli le brantiti, je Vesna napela vse sile, da bi vsaj nekoliko zmanjšala razliko.

ŠD BREG
priredi v četrti, 22. t. m. ob 20.30 v sili pri dom. predavanju prof. B. Pavletića
»MLADINA IN SPORT«
Ob tej priliki bomo predvajali filme tekem in izleta v Velenju.

V OKVIRU PRVENSTVA III. KATEGORIJE

Pekoč poraz Brežanov v tekmi z Muggesano B

V slovenskem derbiju mladincev zmaga Brega - Uspeh naraščajnikov - Trije Brežani za pokrajinsko reprezentanco

V nedeljo se je prvo moštvo Brega vrnilo iz Milj s pekočim porazom 4:0, ki je bil popolnoma zaslužen, čeprav ne s tako visokim izidom. Ob tem ponovnem neuspešnem nastopu prvega moštva se zaskrbljeno vprašujemo, kaj se pravzaprav s to ekipo dogaja. Jasno je, da nekaj ne gre, da moštvo nima čistih idej ter da igra neorganizirano in se povrh na igrišču večkrat prepušča malodušju. Poprej smo se izgovarjali s smolo, sedaj pa jasno vidimo, da je vzrok globlji. Zlasti moramo pri tem obojati ravnanje letošnjih nakupov Bubičiča in Bačiča, ki sta s svojim vedenjem že večkrat škodovala moštviu s tem, da sta se dala po nepotrebnem izključiti. Bubičič pa je vrh vsega v nedeljo zaigral zelo slabo in je s svojim neodgovornim ravnanjem na igrišču moštvo samo škodil. Če se kaj poznamo zaključek, bi bilo prav, da trener izvede v prihodnjem kotu nekaj zamenjav z rezervnimi igralci, pa čeprav z mladinci, obenem pa bi moralo vodstvo društva strogo poseči ter z ostrimi od-

ločitvami popraviti disciplino in moralno ekipe.

Tretja kategorija
MUGGESANA «B» - BREG
4:0 (4:0)

MUGGESANA — Ellero; Montanari, Marchesan; Benvenuti, De Grassi C., Degraasi E.; Apostoli, Degraasi B., Dilena, Borroni, Rozzo.

BREG — Ota; Kozina, Petaros; Maver, Zoceni, Bertolina; Valentič, Švara, Grahornja, Bubičič, Žerjal.

KOTJE 17:6 za Breg.

Takoj po sodnikovem žvižgu so domačini pritisnili in Benvenuti je že v 1' s ostrim strelom premagal Oto. Le 1' kasneje je Muggesana ponovno napadla in Ota je strel Borronija odbil samo do Dilene, ki je tako drugič pretresel mrežo plavil. Po ogroženih napadih Brega se je v nenevarnem napadu približal vratar Brega De Grassi C., ki je poslal v vrata šibak strel. Ota pa se je žoga izmuznila iz rok ter končala v mreži. Le 4' kasneje je Muggesana z Grassijem C. iz kazenskega strela ponovna zvišala rezultat. Nato so Brežani napadali celo tekmo brez uspeha. Nevarnejše so postale akcije samo ob koncu tekme, ko je v 30' Ellero lepo ubranil strel Kozine. V 42' pa je v protinapadu Benvenuti zabil drug, v 43' pa je vratar Ellero ponovno lepo ubranil strel Valentiča iz bližine.

Mladinci
BREG — PRIMORJE 1:0 (0:0)
BREG — Rapotec, Maar, Hrvatič, Petaros D., Melitka, Opara, Samec, Mikuš, Rodella, Petaros V., Bandi.

PRIMORJE — Štoka, Husu, Španger, Rebul, Paoletti, Pertot, Danev, Rustja, Štrekelj, Germani, Hrovatin.

V slovenskem derbiju mladinskih ekip so v Boljuncu Brežani s tesnim rezultatom premagali uporno ekipo Primorja. Tekma je bila zanimiva in agonistično na precejšnji višini. Zmaga Brega je zaslužena, čeprav si je tudi Primorje zapravilo nekaj priložnosti.

V začetku prvega polčasa so prevladovali Prosečani, ki so v 5' z Danevom zadeli prečko. Po krajši premoci Brega je Samec v 15' iz ugodnega položaja streljal ven, ki je streljal ven tudi Petaros D., ki se je v 20' znašel sam pred vratarjem. Igra se je nato ustavila na sredini igrišča z lahno premoci Primorja, ki se je nadaljevala tudi v drugem polčasu, ki je moral Rapotec takoj v začetku dvakrat z lepmi posegi rešiti svoja vrata. V 33' pa si je Breg izsilil kot, streljal ga je Petaros V., Rodella je žogo prestregel ter streljal v vrata, kjer jo je ustavil branilec. Tega je Samec prehitel ter žogo dokončno spravil v mrežo. Primorje je nato prevladovalo do konca tekme, a zaman.

Primorje se je predstavilo s precej dobro ekipo, čigar moč stoni na sredini igrišča, kjer prevladujeta Rustja in Germani, ter s precej dobro obrambo, v kateri je bil v nedeljo najboljši Rebul.

Naraščajniki
MUGGESANA - BREG 1:2 (0:2)
MUGGESANA — Stefanini; Babič, Zorzon; Mauro, Gerin, Riva; Flego, Perini, Frausin, Sandrin, Delise.

BREG — Žerjal; Kuret, Slavec; Berdon, Bandi, Kocjančič; Veljak, Lovriha, Cuk, Zahar, Krmec.

KOTJE 2:1 za Muggesano.

Naraščajniki Brega so z lepo igro premagali domačine ter povsem zaslužno odnesli obe točki domov. Predvsem smo opazili, da so Brežani mnogo bolj odločni in zato ne puščajo nasprotniku pobega.

Po začetni premoci domačinov so Brežani takoj prevzeli vajo igranja v svoje roke ter prevladovali ves prvi polčas. V 2' je Krmec z lepo akcijo prvič resno ogrožal vrata Muggesane, rešil je na bel črti branilec, ko je bil vratar že premagan. Po še nekaj zamujenih priložnostih je končno prišlo do gola v 16' po zaslugi Veljaka, ki je s priselnim strelom premagal Stefaninija iz bližine. Muggesana je poskusila z napadom, ki se je ponesrečil, in 20' je Cuk prestregel dolg predložek Lovrihe ter z zelo lepim strelom drugič premagal Stefaninija.

Muggesana je v drugem polčasu pričela prevladovati, medtem ko so

Minuto kasneje je bil uspešen Ozbolt. Sodnik je prisodil Unionu enajstmetrovko in Ozbolt je z lahko potjo postal žoga za vratarjev hrbet.

Ker je Union še vedno pritiskal, so nekateri upali, da mu bo morda uspelo izenačiti. Toda v 37' je prišel peti gol S. Anne. Leban, ki je bil med najboljšimi na igrišču, je z glavo poslal žogo v vrata. Vsi igralci so bili na miru in mu pustili, da je streljal prav nad Furlanovo glavo, tako da bi ta prav lahko branil. V 40' je sodnik žvižgal konec. Mislim, da sodi tekmo juniorske kategorije. Toda po protestih voditeljev ekip je zopet poklical igralce na igrišče. Zadnjih pet minut je bilo dovolj, da je bil Crevatin izključen in da je Basiac še enkrat potolkel Furlana.

Radi

V NEDELJO NA ŠTANDREŠKEM IGRIŠČU

Neodločeno 2:2 v tekmi Juventina - Risanese

JUVENTINA — Tomasin, Paškulin, Costelli, Zezin, Ferfolja, Tabaj, Montico, Ghiotto, Petajan, Klavčič, Batistič.

RISANESE — Gubaro, Zanuttini, Pezzarini, Dorigo, Cosatto, Bonini, Fantin, Lucca, Pittillini, Romano, Lucca G.

Vsa kronika nedeljske tekme v Štandrežu med Juventino in Risanese se da izraziti z nekaj besedami: domača ekipa je vseh 90 minut igrala na nasprotnikovi polovici igrišča, vendar, kakor se mnogokrat zgodi, v zaključnih akcijah ni imela mnogo uspeha. Izenačenje 2:2 je Risanese dosegla z edinimi tremi protinapadi, ki jih je izvedla, in od katerih le eden ni bil uspešen. Za srečen izid pa se ima furlanska ekipa mnogo zahvaliti tudi svojem vratarju, ki se je ves čas čudovito držal in onemogočil marsikateri gol Ghiotta, Ferfolje, Tabaja, Batističa, Klavčiča, Costellija,

● **KDOR SE PRVIČ NAROČI NA**

PRIMORSKI DNEVNIK

● **ZA LETO 1967**

● **prihrani 3.300 lir**

● **podari družini lepo darilo**

● **bo prejemal list zastoj ves december 1966**

● **prejme v dar še lepo slovensko knjigo**

● **Telefonirajte na št. 37.338**

● **ali pa izročite vaš daslov raznašalcu**

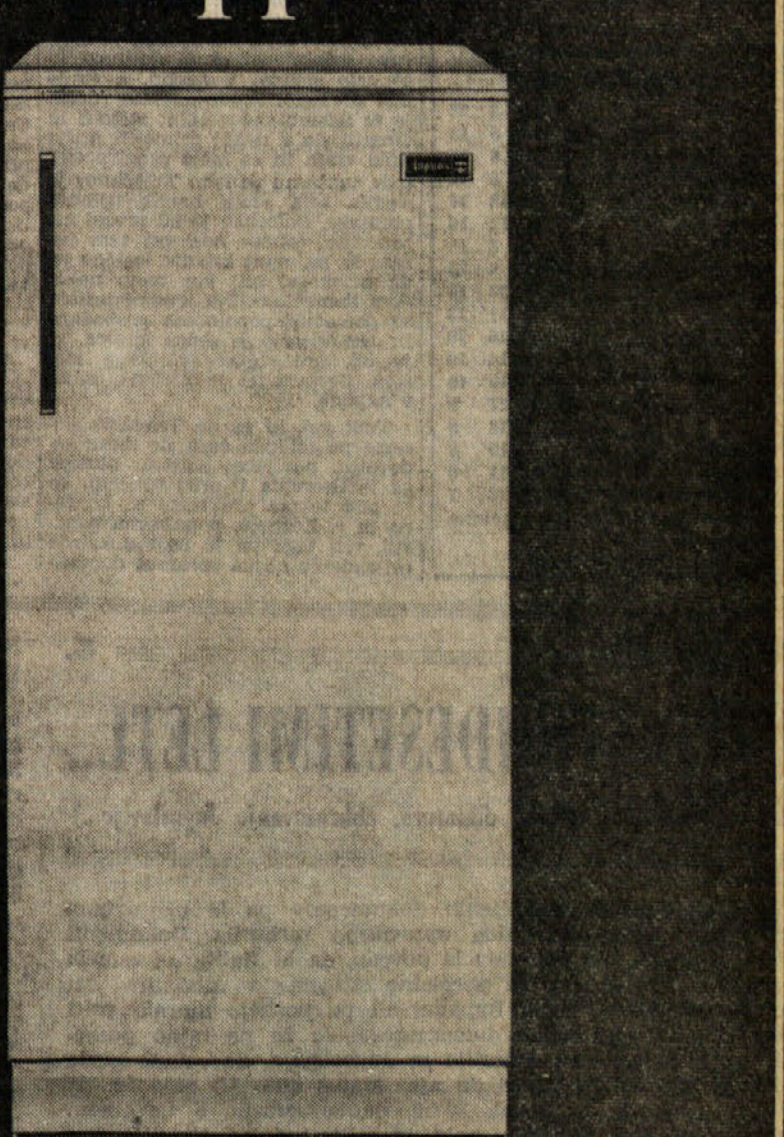
PRIMORSKI DNEVNIK
Ul. sv. Franciška 20

Želim si hladilnik, ki bi bil moderen, prostoren, avtomatičen... z vsem hladom, ki je potreben tudi za globoko zamrznevanje in ki bi trajal vse življenje!

zahtevam mar preveč?

ne, Vi zahtevate Zoppas!

«Grandfreezer» ZOPPAS je res velik hladilnik. Ima največjo hladilno površino, da bolj ohladi vaša živila, tudi za globoko zamrznevanje (v freezerju — 12°). «Grandfreezer» ZOPPAS ima zelo prostorno celico iz jekla, prevlečenega s porcelanom, avtomatično taljenje ledu, zapiranje vrat z magnetičnim priključkom.

Zoppas

Juventina išče ekipo, ki naj bi odigrala z njo prijateljsko tekmo 6. 8. ali 22. januarja 1967. Če bi katera to želela, naj se javi pisмено še v tem tednu.

D. R.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ALIGA

BLIGA

IZIDI

*Bologna — Brescia	2-0
*Foggia — Roma	2-2
*Vicenza — Mantova	2-2
*Lazio — Inter	1-0
*Lecco — Spal	1-1
*Milan — Atalanta	0-0
*Napoli — Cagliari	1-0
*Torino — Fiorentina	2-2
Juventus — Venezia	2-0

IZIDI

*Catania — Alessandria	1-0
*Genoa — Varese	2-0
*Messina — Potenza	4-1
*Sampdoria — Palermo	1-1
*Catanzaro — Reggina	1-1
*Livorno — Novara	0-0
*Modena — Pisa	2-2
*Reggina — Salernitana	3-1
*Verona — Padova	0-0
*Savona — Arezzo	3-2

LESTVICA

Juventus	12	8	3	1	7	4	19
Inter	12	9	1	2	23	6	19
Cagliari	12	6	4	2	14	2	16
Napoli	12	7	2	3	12	6	16
Bologna	12	7	2	3	20	12	16
Roma	12	6	3	3	12	10	15
Florentina	11	5	4	2	21	10	14
Mantova	12	1	9	2	9	11	11
Torino	12	2	7	3	12	11	11
Spal	11	3	4	4	9	10	10
Milan	11	2	6	3	12	13	10
Atalanta	12	3	4	5	12	13	10
Brescia	12	2	6	4	7	10	10
Vicenza	11	2	5	4	9	11	9
Lazio	12	2	5	5	8	15	9
Lecco	12	1	4	7	6	16	6
Foggia	12	3	3	8	10	27	6
Venezia	12	0	5	7	8	24	5

Florentina, Spal, Milan, Vicenza
s tekmo manj.

Prihodnje tekme

(v soboto 24. t.m.)

Atalanta - Bologna; Brescia -
Lecco; Inter - Cagliari; Juv-
entus - Milan; Vicenza - Vene-
zia; Mantova - Lazio; Napoli -
Foggia; Roma - Torino; Spal -
Fiorentina.

LESTVICA

Sampdoria	14	6	8	0	17	6	20
Varese	14	8	3	3	16	6	19
Modena	14	6	6	2	17	15	18
Catanzaro	14	7	3	4	19	16	17
Potenza	14	6	4	4	15	13	16
Catania	14	6	3	5	14	12	15
Pisa	11	3	9	2	7	6	15
Messina	13	4	6	3	14	10	14
Reggina	14	4	6	4	10	10	14
Salernitana	14	5	4	5	13	14	14
Padova	14	3	8	3	12	13	14
Genoa	14	4	5	5	13	12	13
Livorno	14	4	5	5	13	12	13
Palermo	14	4	5	5	8	10	13
Reggiana	13	3	6	4	10	13	12
Novara	14	3	5	6	9	13	11
Verona	14	2	7	5	6	15	11
Arezzo	14	4	2	8	18	10	10
Savona	14	3	4	7	9	16	10
Alessandria	14	2	5	7	14	22	9

Messina in Reggiana s tekmo
manj.

Prihodnje tekme

(v soboto 24. t.m.)

Modena - Verona; Novara -
Messina; Padova - Genoa; Pa-
lermo - Reggina; Pisa - Cata-
nia; Potenza - Alessandria;
Reggina - Arezzo; Sampdoria -
Catanzaro; Savona - Livorno;
Varese - Salernitana.

NOGOMETNO PRVENSTVO C LIGE

Katastrofalen poraz Triestine v Legnanu

A SKUPINA

CLIGE

IZIDI

*Cremonese — Trevigliese	1-0
*Legnano — Triestina	6-1
*Marzotto — Mestrina	1-0
*Monza — Piacenza	4-0
*Rapallo — Biellese	1-0
*Solbiatese — Pro Patria	1-0
*Treviso — Entella	1-0
*Udinese — Como	0-0
*Verbania — CRDA	2-0

Prihodnje tekme (1.1.1967):

Biellese - Marzotto; CRDA - Rapallo;	
Como - Cremonese;	
Entella - Verbania; Mestrina - Monza;	
Piacenza - Legnano;	
Pro Patria - Udinese; Treviso - Triestina - Solbiatese.	

LESTVICA

Monza	13	10	2	1	19	3	22
Como	13	7	4	2	15	5	18
Rapallo	13	6	5	2	15	8	17
Udinese	12	5	6	1	11	6	16
Treviso	13	5	6	2	12	12	16
Biellese	13	6	4	3	12	16	16
Entella	13	5	5	3	12	8	15
Verbania	13	5	5	3	11	8	15
Legnano	13	6	3	4	21	13	15
Marzotto	13	5	5	3	13	11	13
Trevigliese	12	3	4	5	14	16	10
Piacenza	13	3	4	6	10	14	10
CRDA	13	2	6	5	6	15	10
Cremonese	13	3	2	8	10	21	8
P. Patria	13	3	2	8	9	16	8
Triestina	13	0	8	5	19	8	7
Mestrina	13	1	6	6	5	11	8
Solbiatese	13	2	3	8	6	13	7

Udinese in Trevigliese s tekmo manj.

LEGNANO — Castellazzi, Tasci celli, Capelazzo, Marchioro, Mascheri.

TRIESTINA — Colovatti, Marzara, Ridolfi, Scala, Ive, Beorchia.

SODNIK — D'Amico (Loretto).

STRELICI — V 10' Mascheri.

chioro, v 74' in 77' Brenna, v 80'.

Triestina je doživela nov neuspeh in vrh tega še negativni rekord (slovolov), s čimer se je njena že tako slaba položaja še dodatno poslabšala: na lastnem igrišču je zopet vzbudil upanje, da se bodo redno končno prebudili in spravili iz resnično nevarnega mesta na lestvici, saj je moral voditi Monza res garatati da se je izognil porazi. Ti upli so v Legnanu spabinjali tudi v začetku prve tekme. Po sedmih minutih so prišli v tržasko mežo že tri žoge in vse je kazalo, da ne bodo odnehali. Obramba gostov, v vrstah katere je tokrat manjkal D'Erri, ni bila zmogla ustaviti hitre prodore Toma in ostalih. Edini krog je marljivo izpolnjeval vsak do maksimum se celo spušča v napad, a to je bilo premalo. Prednja vrsta rednih je še nekam zadovoljila: Ridolfi in Gentili sta v nekaj primerih prišli pred vrata in za malo zgrešila cilj, toda vsakemu napadu Tržančanov je sledila cela vrsta napak njihove obrambe. Colovatti je bil precej nezanjsiljiv, ker ni bil tem po mnenju še najmanj krivde: ločeno je dal ni mogel biti kos vsem napadom domačinov. Na sredini igrišču so domačini popolnoma gospodarili: Del Piccolo je senca igralca, ki je bil lani stebel tržaskega moštva, Ferrara pa je koristen sam v tudi gol.

Napadi go, ki ga je Triestina dosegla po tolikem času ne more zaupati svojih igralcev moštva: dosegega je Beorchia l' pred koncem, ko je bila tekma praktično že končana in je Legnano popolnoma popustil, vrh tega pa je največ krivih pri zadetku nosila obramba domačinov.

IVO JUVANČIČ

PRED ŠTIRIDESETIMI LETI...

(Izredni fašistični zakoni, diktatura, obkroževanje Jugoslavije...)

Iz italijanskih objavljeneh dokumentov pa le ugotovimo, da se je beograjska vlada upravičeno razburila. Ugotovimo (1. c. n.p. dok. 512 str. 401) le povedo, da bi Italija ne smela ustvariti privilegirane in specialne situacije v Albaniji. Zdi se, da je najbrž že ob Rapallo, ali pa pozneje moralo priti do tihega ali pa ustno dogovorjenega, če ne na tajno podpisane sporazume med Italijo in Jugoslavijo, da ostane del Albanije položaj in odnos do nje: status quo. Ali mogoče, da sta se domenili za nekaj 50:50, da se izrazim s terminom zadnjih let. Novi fašistični pakt, ki ga je tudi ob Albaniji, kot smo videli, Mussolini izsilil, je pa to stanje uničil. Franco Catalano (L'Italia dalla dittatura alla democrazia 1919-1948), ki diplomatskih italijanskih virov še ni poznal, še piše, «da se je zdelo, da je pakt naperjen proti Jugoslaviji». Ocena, ki jo paktu daje A. Guariglia je ista, dela pa napake zaključke iz pakta ko meni, «da je Albanija postala razsodnica balkanske situacije in bi Italijo lahko pripeljala v vojno proti Jugoslaviji, kar ne drži. Bil je Mussolini, ki je imel Zogua na vrhovi, in ne obratno. Drugače pa Guariglia, ki je poznal vsaj deloma situacijo v zunanjem italijanskem ministruvstvu jasno zapiše: «Akcija v Albaniji je bila enostranska in v popolnem nasprotju s politiko sporazumov, ki smo jo v Jugoslaviji zasledovali».

Koliko je bilo tu prizadeto slovensko in hrvaško vprašanje, bolje vprašanje manjšin v Južni Italiji? je odgovor težak. Ali je, kot nekeje od daleč nakazujejo publicirani italijanski dokumenti, bila res tista Nindičeva «želja» po izločanju situacije Slovencev ob Jadranu in Hrvatov v Istri, kar

V KOŠARKARSKI B LIGI

Snaidero v Vidmu odpravil Lloyd Adriatico 77:73

Tržačan Porcelli med najboljšimi Videmčani

Tržačan je pokopal Tržacane. Ni paradoks. Zgodilo se je v košarkarski tekmi Snaidero-Lloyd Adriatico, kjer je bil Porcelli nedvomno najboljši element na igrišču in je poleg tega tudi dosegel obilen osebni izkupiček 23 točk. Porcelli namreč stanuje v Trstu, toda že več let nastopa v videmskem moštvu, ker mu je društvo priskrbelo delo. Porcelli ni bil samo odličen v napadu, kjer je bil kot strelce neustavljiv, ampak je tudi razumno vodil vso protinapadno svojo ekipo in je predvsem v obrambi «krade» nemogoče zoge. Zasluga za zmago pa gotovo ni samo Porcellijeva. Videmsko moštvo ima predvsem izrednega trenerja, jugoslovanskega tehnika in trenerja ljubljanske Olimpije, Kristančiča, ki je takoj uvidel šibkosti tržaške peterke in jih znal več kot uspešno izkoristiti. Lloyd igra namreč s sorazmerno nizkimi košarkarji in v glavnem skuša presenetiti nasprotnika v ritmu in s protisapadi. Na odbitih žogah pa so Marinjevi igralci precej šibki in prav slednjo hibbo je Kristančič izkoristil. Poslal je na igrišče tri «dolgine» in tako so Videmčani uveljavili vse odbite žoge ter so nato sprožili iline protinapade s Porcelljem in Poljem (tudi iz Trsta). Kristančičev taktični poseg je bil enostaven, toda toliko bolj učinkovit. Zaman je skušal Brumatti nadoknaditi razliko v koših proti koncu tekme s prodori in lepimi

meti s skoka. Poraz je bil neizbežen. Poleg tega pa sta tudi sodnika precej prikrajšala tržaške predstavnike, ki so v sredi drugega polčasa imeli skoro vsi po štiri osebne napake in zato niso mogli igrati z isto vneto predvsem v obrambi. Prvi polčas so Marinjevi igralci celo zaključili v svojo korist (35:33) in številni tržaški navijači, ki so sledili ekipi v Vidmu, da bi odličili svoje emule» na tem težkem gostovanju, so že upali v nemogoče. Toda Porcelli je s celotno serijo lepih prodorov in metov strl vse upe Tržacanj, ki so proti koncu tekme izgubili živce, tako da so se domaćini dokončno oddaljili in zmagovito zaključili srečanje s petimi točkami razlike.

Od posameznikov so med Tržacani poleg Brumattija zadovoljili še Fortunati in Tarabochia, ki je od nedelje do nedelje vedno bolj gotov. Oba trenerja, tako Kristančič kot Marini, sta se poslužila za tekmo le od osem do deset igralcev, ki so jima bili na razpolago. V vrstah Lloyd nista stopila na igrišče Franceschini in Bici (oba centra), med Videmčani pa nista zaigrala Bulzico in Triches. Snaidero je imel na razpolago 26 osebnih metov, realiziral jih je 13. Lloyd pa je bil prav tako 12-krat uspešen, toda imel je na razpolago 4 osebne mete manj, in sicer 22. Kar 6 igralcev je predčasno zapustilo igrišče, in sicer med najboljšimi, za Lloyd Schesgat, Fortunati in Bianco, za Snaidero pa Fiorini, Musetti in Melilla.

IZIDI 7. KOLA											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-		Elettroplaid F. - Ramazzotti		Fides Bologna - Benati Imola		Algor Varese - Snaidero Ud.		Lloyd Adriatico - Termoshell		Becchi Forli - Faema C. M.	
orchia (7').		Italsider Genova bo počival									
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' Tomy, v 43' Mar-											
orchia (7').											
v 16' in 21' T											

V ITALIJANSKI A LIGI

JUVE DOHITEL INTER NA VRHU

Poraz Cagliarija v Neaplju

Zopet presenečenje v A ligi: v nedeljskem zavrtiljaju je moral Inter porazen z igrišča, Juventus pa si je z zmago nabral dve točki, s katerimi je dosegel na vrhu milanske bratrance. Milančani niso mogli ničesar proti Lazio, ki se je v nedeljo poslužil tipičnega orožja Helenia Herrero: v obrambi so bili Rimljani nepremagljivi, s protinapadi pa so skušali ogrožati Sartijs, dokler ga niso v 35' p. t. p. udili spravi z D'Amatoma na kolena.

Presenečenje predstavlja tudi nedolčen izid brez gola, ki ga je gostujoča Atalanta vsilila bolj kvotiranemu (vsaj na papirju) Milanu. Tokrat pa je Torino za las zgrešil zmago, pa čeprav je imel v gosteh v nedeljo ne preveč varno Fiorentino. Prav zaradi tega predstavlja neodločen izid za

je sprožilo pri Mussoliniju akcijo v Albaniji? Težko je odgovoriti na to.

Lazje je odgovoriti o posledicah pakta z Albanijo. Tu ne bom citiral italijanske literature, memoarov tistih fašistov in nefašistov, da bi koga ne užalil, ki so takrat delali v Albaniji. Samo bistveno ugotovimo. To, kar je sosed in svet razburilo je bilo: začela se je reorganizacija albanske vojske, žandarmerije. — Pri tej je sodeloval polkovnik, ali kaj je že bil, Gambara, poznejši general in poveljnik XI. a. z. v Ljubljani 1942-1943. Seveda pomeni reorganizacija vojske vedno boljše oboroževanje in to proti nekemu. Po drugi strani se je pa začela eksploatacija albanskih zemeljskih zakladov z italijanske strani (nafta itd.); že angleški kapital so nekeje izrlnili. Omeniti pa moramo še neposredno razburjenje zaradi podpisa pakta tudi po svetu. Ni nam treba iskati izven diplomatskih dokumentov italijanskega zunanjeja ministristva, ti povedo vse. Napetost v Franciji je bila toliko, da so se ob meji zbirale francoske čete; pozneje, ko se je valovanje umirilo, so izjavili, da je šlo samo za čete, ki so se vrnile iz Maroka in so jih pač morali nekam poslati. Razburila se je, pod jugoslovanskim pritiskom in seveda vplivom Francije, Mala antanta. Mussolini sam daje direktive svojim poslanikom v Prago, Bukarešto, da preprečijo sklice zasedanja Male antante (Documenti 1. c. dok. 506 str. 423). Decembru 1926 je bil še napet in napetost se ni polegla niti v januarju 1927.

Prav zadržanje Mussolinija v ziml 1926-27, ko so druge sile poskušale najti kompromis, je zanimivo: ni popustil. Šlo je za to, da bi se namreč tudi Jugoslavija nekeje pridružila italijansko-albanski pogodbi, prav to dejstvo nam potrjuje zgornje mnenje o 50:50. Pobude v tej smeri je dala tudi Velika Britanija, toda duce jih odklanja «a limine» kot pravilo diplomatije; noče niti slišati o tem (Documenti 1. c. dok. 531, 533, 545 na str. 412-414). Poslaniku v London, kjer so Jugoslovani iskali stike, daje direktive: z Beogradom nikakih razgovorov (Documenti 1. c. dok. 572 str. 448). Istočasno pa sporoča v Albanijo, da ta ne more z nobeno državo sklepati pogodbi paktov kot je italijanski. ker to bi ne bilo v skladu s paktom samim (prav tam dok. 574 str. 449).

NA POTI V GENOVO

Vaterpolisti beograjskega Partizana v našem mestu

Beograjski vaterpolisti so se na poti v Genovo ustavili v našem mestu, kjer so imeli sinoči trening v občinskem pokritem bazenu «B. Bianchi».

PLAVANJE

REKA, 19. — Rari Nantes iz Bologne bo 7. januarja prihodnjega leta gost reškega Primorja. Na sprejedu je prijeljski plavalni dvoboj. V prejšnjem srečanju, ki je bil februarja v Bologni, so zmagali Italijani 79:73.

KOŠARKARSKO PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Edera (Pordenone)-Bor 65:50

EDERA PORDENONE — BOR 65:50 (32:20)
BOR — Cermelj, Borut Spacal, Ambrožič (2), Zavadial (5), Ružič (6), Fabjan, Savo Spacal (13), Princič, Kofol (2) in Laković (22).
EDERA PORDENONE — Caprari (21), Mazzocco (10), Franco (14), Succato, Vaccari (8), Gemona, Moro (2), Bertolissi (4), Pignin (6) in Sessotto.

SODNIKA — Sclauzero in Tonzig (oba iz Gorice).

Nedeljska tekma je jasno pokazala mere Borove košarkarske peterke. Ekipa plavljih je še neizkušena za promocijsko prvenstvo, da bi lahko mislila na vstop v višjo ligo. Prejšnjo nedeljo proti Servolani so prišli na dan vse individualne pomanjkljivosti in predvsem skuena igra plavljih je bila zelo slaba. Tokrat, proti Ederi, smo lahko opazili le majhen napredek glede na skupno igrjo, dosti, preveč napak pa so zagrešili posamezniki. Najbolji odplivni dokaz za to so izredno število zgrešenih osebnih strelcev, ki v nedi meri dokazujejo živovneni toda izredno neprecen in v odločilnih trenutkih. Edino Gentili je zadovoljil in bi zaslužil osebno zadoščenje, toda vratar je s krasnimi posegi branil njegova strela v drugem polčasu.

Položaj je zdaj že nevzdržen. Triestina je na predzadnjem mestu z osemimi točkami in 13 tekmi in iz eno samo točko prednosti nad Solbiatesem, ki bo nastopil na tržaškem igrišču v naslednjem kolu. Cagliari ima dva tedna časa, ker bo prvenstvo počivalo, zato lahko upamo, da bo izrabila ta čas zato, da pripravijo moštvo, ki bo končno podarilo svojla navijačem prvo, toliko zaželeno zmago. Če bo moštvo odpovedalo tudi v tej priložnosti, bo potrebna radikalna sprememba v vseh njenih vrstah z namenom, da si društvo zagotovi vsaj obstanek v C ligi in nekam nižji ali, ki bi v nedolžnem branil tržaške barve.

Naj omenimo še razvoj akcije, ki se je končala s golom Triestine: vratar Castellazzi je odbil v kot lep strel Ridolfija. To je bil osmi kot za Triestino: izvedel ga je sam Ridolfi, ki je poslal pred vrata. Valdinoci je kratko odbil in s tem poslal žogo do Beorchie, ki je usnje preusmeril v zgornji kotiček vrata in dosegel častni gol za goste.

ITALIJSKA DIPLOMACIJA

Italijanska diplomacija je bila zelo agilna zlasti v Budimpešti. Madžari so se prav v tem času pogajali z Jugoslovani, da bi našli neko ureditev odnosov, ki so bili napeti še od I. svetovne vojne. Razumljivo je, da so po podpisu pakta Italija — Albanija svoje zahteve pri pogajanjih pomnožili in svojim koncesijam Jugoslovaji dali višje cene. Italijanska diplomacija je takoj posegla vmes, toda smernica v Budimpešti in Sofijo je je bila, da je treba delati «brez videza», da Jugoslavijo obkrožujejo, saj je Rumunija celo pomirjevalno vplivala na Jugoslavijo kot njen partner v Mali antanti (Documenti 1. c. dok. 464 str. 666). Interesi balkanskih držav, pa čeprav so bile zaveznice, niso bili usklajeni, Rumunija in Jugoslavija sta bili trdno druga ob drugi le pri vprašanju odnosov do Madžarske, ki je gojila do obeh revanšizem in nekeje grozila z vrnitvijo Habsburžanov.

To je vedel tudi Mussolini. In tu je zastavil svojo akcijo in dosegel nov uspeh. Aprila (5. 4. 1927) je sklenil z Madžarsko, ki je decembra 1926 «odločila pogajanja z Jugoslovijo» pogodbo, ki je že podprla nekeje madžarski revanšizem (Documenti 1. c. dok. 521 in 555 str. 406 in 431). Svoje geslo, da «pakta niso večni» je Mussolini razglasil sicer že 1928, ali začelo se je pa po diplomatski poti že tu (glej tudi Salata, «Il patto di Mussolini» in drugod). Ta pogodba, ki je Jugoslavijo ogrozila tudi s severa, je nujno vzmirlila Češkoslovaško in Rumunijo, sosedo Madžarske, ki so od nje po I. svetovni vojni dobile odsejene Slovence in Rumune v Banatu in pod Karpati.

Leto prej še je Rumunija precej gledala v Rim, na vladi je bil general Avarescu, ki se je trudil, da bi Italija priznala aneksijsko bivše ruske Besarabije. Mussolini je sicer takrat poslal na obisk savojškega princa in generala Badoglio. Ta je v Kubiševu sprožil svoj govor o «latinskih mejah», ali priznanja Besarabije s tem le ni dal; duce ni hotel razkačiti Sovjetske zveze, s katero je imel kar dobre trgovske stike. Sedaj pa je pogodba z Madžarsko izzvala odpor tudi v Rumuniji in tako se je zgodilo, da je Mala antanta na sestanku v Jahlmovu dala kar «oster odgovor» na vsako možno madžarsko revanšo. Tudi v Grčiji Mussolini ni uspel tako, da je Jugoslavijo držal le s treh strani, s strani Bolgarije, o čemer bi bilo tu preobirno poročati, Madžarske in Albanije. Publicirani italijanski doku-

menti o tem jasno govorijo.

Ne bi odlopal polemike, pred seboj imam tržaško «Porta Orientale» letošnja jan-aprilska številka, članek, ki ga je Bruno Cocciani posvetil Carlu Galliju; gre za njegovo predavanje, ki ga je imel 29. januarja letos v Biblioteca Civica. Cocciani trdi (str. 6.), ki je omenil jadranski pakt in «unske konvencije, ki jih Jugoslavija ni hotela tri leta ratificirati, do 1928, da je Mussolini «cui nonstante... continuò a praticare una politica di amicizia nei confronti della Jugoslavia». Samo temu bi oporekal, ker sem prepričan, da Cocciani ali ne pozna že več let izšlih «Documenti diplomatici italiani», ali, naj mi oprosti, če mu to pade pred oči, da jih noče poznati. Ti govorje jasno, in o tem je pisal že, kot smo videli tudi Gauriglia (Ricordi), da Mussolinijeva politika med 1925 tja do 1933 ni bila prijateljska. In še ofenzivno politiko proti Jugosloviji in proti Balkanu je začel duce. Končal jo je pravzaprav pod pritiskom nacizma, svojega poznejšega zaveznika Hitlerja, ki je s svojim «Ein Reich ein Volk» («En imperij, eno ljudstvo») ogrozil Avstrijo, pritisnil na Brenner, vrgele pogled na Trst. S tem je ogrozil italijanske pridobitve prve svetovne vojne: Trento — Trieste. O tem pa mogoče kdaj pozneje nekaj besedi. Gre za vprašanje, ki niso samo zanimiva, so še aktualna, kot prica Južni Tirol — Zgornje Poadije in še marsikaj. Sedanost ima le korenike in preteklost... Tudi Trst.

LITERATURA

Omenim le najvažnejše vire. Janko Pieterski, Italija in Jugoslavija 1920-1941. (Studija v rokopisu, delo m. priobčena v TT 1956). Franco Catalano, L'Italia dalla dittatura alla democrazia, Milano, 1962. Nino Valeri, D'Annunzio davanti al fascismo, Firenze 1963. Carlo Sforza, Jugoslavia, Rizzoli, 1948. Panorama Europeo, Roma 1945. Ugo Ojetti, Tacchini, Firenze 1945. I documenti diplomatici italiani — Ministero degli affari esteri — Serie 7, zlasti 3, in 4, zvezek — Roma. R. Guariglia, Ricordi Napoli 1956. (Spomini podkrepitvi s poročili, ki jih je dajal Grandi, Cianu). E. Radečić, Istria prodiljuga, Zagreb 1944. F. Salata, Il patto di Mussolini, Mondadori 1933. Di Nolfo, Mussolini e la politica estera 1919-1933. Salvemini Gaetano, Mussolini diplomatico.

ZA EVROPSKI POKAL

Partizan premagal v prvi finalni tekmi Pro Recco s 5:3